

Olsztyn, dnia 1 lutego 2010 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

P/09/158,
LOL-410-37-01/2009

**Pan
Jacek Protas
Marszałek Województwa
Warmińsko - Mazurskiego**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Marszałkowskim w Olsztynie („Urzędzie”), kontrolę w zakresie udzielania koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych latach 2007 – 2009 (I półrocze) oraz sprawowanie nadzoru nad ustalaniem i wnoszeniem opłat z tego tytułu.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 stycznia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Marszałkowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Pana Marszałka w zakresie udzielania koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych oraz sprawowania nadzoru nad ustalaniem i wnoszeniem opłat z tego tytułu. Jedynym uchybieniem stwierdzonym w toku kontroli było niepoinformowanie trzech wnioskodawców o przyczynach wydłużenia procesu koncesyjnego oraz o nowych terminach wydania decyzji koncesyjnych.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. W okresie objętym kontrolą, w województwie warmińsko-mazurskim wydobywano kopaliny pospolite na podstawie ogółem 128 koncesji. Spośród ogólnej liczby koncesji, 54 (42%) wydał lub zmienił - jako organ koncesyjny, Marszałek Województwa².

W ocenie NIK, służby Urzędu były właściwie przygotowane do wykonywania zadań w ramach postępowań koncesyjnych na wydobywanie kopalin pospolitych, a także sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców warunków koncesji. Wykonujący te zadania pracownicy Biura Geologa Wojewódzkiego w Departamencie Ochrony Środowiska Urzędu posiadali bowiem odpowiednie przygotowanie (wykształcenie wyższe oraz uprawnienia geologiczne - m.in. w zakresie geologii złożowej), przy czym jedna osoba posiadała uprawnienia górnicze kierownika ruchu do prowadzenia wierceń i kierownika ruchu kopalni odkrywkowej. Biuro wyposażone było też w niezbędny sprzęt do kontroli w terenie i prac kameralnych.

Od dnia 25.08.2007 r. proces koncesyjny prowadzony był w oparciu o wewnętrzną pisemną procedurę, która obejmowała także zadania z zakresu nadzoru geologicznego i górniczego. Postępowanie organu koncesyjnego przy udzieleniu koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych ze złóż znajdujących się na terenie województwa warmińsko – mazurskiego, w ocenie NIK, było zgodne z obowiązującym w tym zakresie stanem prawnym i wewnętrzną procedurą. Analiza dokumentacji 20 (56%) koncesji udzielonych przez Pana Marszałka wykazała m.in., że rozpatrując wnioski przedsiębiorców, w każdym przypadku:

- żądano od wnioskodawców przedłożenia wszystkich wymaganych dokumentów, określonych w art. 18 ust. 1-3 oraz art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze³ („Pgg”),
- uzgadniano warunki koncesji z właściwym wójtem (burmistrzem) stosownie do art. 16 ust. 5 powołanej,
- w koncesjach, określono rodzaj i sposób prowadzenia działalności objętej koncesją, przestrzeń, w granicach której miała być prowadzona ta działalność oraz okres ważności koncesji ze wskazaniem terminu rozpoczęcia działalności, zgodnie z wymaganiami przewidzianymi w art. 22 ustawy Pgg,

² Po przejęciu z dniem 1 stycznia 2006 r. kompetencji w tym zakresie od wojewody; art. 16 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze zm. przez art. 8 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 r. Nr 175 poz. 1462).

³ Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.

- w koncesjach określono zasoby złoża kopaliny możliwe do wydobywania oraz minimalny stopień ich wykorzystania, stosownie do postanowień art. 25 ust. 1 ustawy Pgg,
 - granice obszaru i terenu górniczego wyznaczane były przez organ koncesyjny w uzgodnieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego, co było zgodne z art. 25 ust. 2 ustawy Pgg
2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia istotne skrócenie przeciętnego czasu wydawania koncesji z ośmiu do ok. dwóch miesięcy w stosunku do okresu wydawania koncesji przez Wojewodę. NIK zwraca jednak uwagę, że w trzech przypadkach (15% zbadanych spraw) nie poinformowano zainteresowanych o powodach wydłużenia postępowań i o wyznaczeniu nowych terminów ich zakończenia. Stanowiło to naruszenie art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴.
3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia sprawowanie przez Pana Marszałka nadzoru nad realizacją przez przedsiębiorców obowiązku przedkładania informacji o wielkości wydobywania kopaliny oraz potwierdzeń dokonania opłat eksploatacyjnych, wynikającego z art. 84 ust. 9 ustawy Pgg. Analiza dokumentacji Urzędu dotyczącej wypełniania tych obowiązków przez 25 koncesjonariuszy (19,5% ogółu), wykazała że w ramach nadzoru:
- dokonywano weryfikacji zgodności danych o wielkości wydobywania zawartych w tych informacjach z załączonymi do nich dowodami wpłat,
 - w przypadkach niezłożenia informacji w terminie wynikającym z ustawy Pgg, wzywano przedsiębiorców do wywiązania się z tego obowiązku,
 - w przypadkach niedopełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku wniesienia opłaty eksploatacyjnej albo złożenia nierzetelnej informacji, stosowano sankcje określone w art. 84 ust.10 ustawy Pgg, tj. Pan Marszałek, na podstawie własnych ustaleń, wydał decyzje, w których określił wysokość należnej opłaty.
4. W okresie objętym kontrolą Pan Marszałek, działając na podstawie art. 84 ust. 1, pkt 10 ustawy Pgg, wydał ogółem 205 decyzji ustalających opłaty eksploatacyjne za wydobywanie kopaliny pospolitych na łączną kwotę 2.560,1 tys. zł. Większość, tj. 75,6% decyzji, wydano w związku z błędnie wyliczoną przez przedsiębiorców opłatą eksploatacyjną, nieterminową wpłatą lub niedołączeniem dowodów wpłat.

⁴ j.t. Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 ze zm.

W przypadku stwierdzenia niewypełniania warunków koncesji, stosownie do art. 25 ust. 1 ustawy Pgg Pan Marszałek wzywał przedsiębiorców do niezwłocznego zaniechania naruszeń. W badanym okresie zostało wystawionych 191 takich wezwań. Ponadto, po przeprowadzeniu 39 kontroli terenowych w tym zakresie, działając na podstawie art. 104a ust. 1 pkt 1, wydano trzy decyzje wstrzymujące działalność wydobywczą oraz trzy decyzje (na podstawie art. 85 a ust. 1 ustawy Pgg), dotyczące podwyższonej opłaty eksploatacyjnej na łączną kwotę 504,4 tys. zł.

Przedstawiając powyższe ustalenia i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o informowanie wnioskodawców o przyczynach opóźnień w postępowaniach koncesyjnych oraz o nowych terminach zakończenia tych postępowań.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Marszałka przedstawienia w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach na rzecz jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Marszałkowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem